

И НИЕ МОЖЕМ

ТЕСТ ЗА ОЦЕНКА НА СОЦИАЛНО-КОМУНИКАТИВНИТЕ УМЕНИЯ НА ДЕЦА В УЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ

Създаден от участниците в проект
“И ние можем” 2016-1-BG01-KA105-023222

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Име на детето:

Възраст: Дата на раждане:

Дата на попълване:

Име на попълващия:

Моля опишете със свои думи типичното комуникативно поведение на детето. Използвайте посочените примери към всеки въпрос само за подсещане. Опишете конкретното поведение на детето.

А. КОМУНИКАТИВНИ ФУНКЦИИ

1. Привличане на вниманието

а) Към себе си

Когато сте заети и вършите нещо, как (име на детето) обикновено привлича вниманието ви?

Например: Опитва се да установи очен контакт

Дърпа ви или хваща дрехите ви

Посочва или ви носи нещо

Вика ви по име

Продължително повтаря името ви – “мамо, мама

/Госпожо, Госпожо ... “

Вика в стаята

Прави нещо, което му е казано да не прави, например – започва да се бие, да тропа

б) Към събития, обекти, други хора

Ако (име на детето) иска да ви посочи нещо далеч от вас, какво прави обикновено?

Например: Поглежда го и после поглежда вас

Дърпа ви и вокализира

Посочва

Казва "Виж това" и започва да говори за него

Коментира на глас

2. Искане

а) На помощ

Ако (име на детето) се нуждае от помощ за нещо, какво прави, как ви го показва?

*Например: Помахва или посочва какво иска
Търси помощ, но не обяснява проблема
Търси помощ и обяснява какво става
Ядосва се без да поиска помощ
Чака пасивно*

б) На информация

Ако (име на детето) види или чуе нещо, което не знае, напр. нещо по телевизията или в книга, как Ви пита?

*Например: Поглежда ви с обърано изражение
Упорито го посочва и вокализира
Пита "Какво е това?"
Задава множество въпроси за него
Не пита нищо*

3. Даване на информация

За родители:

Когато (име на детето) разказва нещо за училище, как го прави?

За учители:

Когато (име на детето) разказва нещо за вкъщи, как го прави?

*Например: Показва ви нещо, напр. тетрадка, учебник
Отговаря на конкретни въпроси много кратко
Дава ясно обяснение
Не дава достатъчно информация, така че да бъде
разбрано
Повтаря многократно едно и също*

4. Даване на инструкции

Ако (име на детето) се опитва да ви обясни как се играе игра или как се прави нещо, как го прави?

*Например: Демонстрира го
Дава ясни инструкции
Дава частична и непоследователни изречения/обяснения*

5. Разказване

Ако (име на детето) ви разказва нещо, което се е случило или някаква история, напр. част от книга или филм, как го прави?

*Например: Опитва се да обясни с жестове и единични думи
Опитва се да го обясни като го изиграе
Прави го като отговаря на въпроси
Представя съгласувана версия на историята
Не разпознава събитията и героите достатъчно, за да
може да ги предаде.
Последователността е разбъркана.*

6. Хумор

Ако (име на детето) се шегува, какъв тип шеги използва?

*Например: Прави нещо смешно, напр. се крие и внезапно излиза
Прави смешни звуци/физиономии
Казва гатанки, игри на думи
Прави смешки
Едни и същи шеги всеки път
Неразбираеми смешки*

7. Изразяване на емоции

а) Радост

Ако (име на детето) се радва истински на нещо, как го изразява пред другите хора?

*Например: Сmee се и се радва
Прегръща или пляска с ръце
Казва как се чувства
Става шумно и развълнувано
Задържа емоцията в себе си*

б) Разстройване, тъга

Ако (име на детето) се нарани или разстрои от нещо, как ви го показва?

*Например: Става неспокойно или тревожно
Плаче
Обяснява как се чувства и защо
Изглежда отпуснато и трябва да го питаш какво му е
Буйства*

Б. РЕАКЦИИ ПРИ ОБЩУВАНЕ

8. Привличане вниманието

Ако искате да привлечете вниманието на (име на детето), какво правите?

Например: Докосвате го

Придвижвате се, така че да ви види

Жестикулирате

Извиквате името му

Повишавате глас

Правите нещо неочаквано

9. Разбиране на индиректни инструкции

Ако кажете нещо, което (име на детето) трябва да направи, напр. „Не е ли време за миене?“ или „Ще ми помогнеш ли да подредим?“, как реагира той/тя?

Например: Не реагира

Разбира какво му казвате и реагира адекватно

Разбира ви буквално

Разбира ви буквално и отговаря с Да или Не, без да реагира

10. Идиоми

Ако използвате идиоми в речта си, като напр. „Гладен съм като вълк!, Не си ли закусвал днес, ядеш букви!“, затруднява ли се (име на детето) да ви разбира? Как реагира той/тя?

Например: Не реагира.

Гледа объркано.

Казва „Какво имаш предвид?“

Опита се да ви разбере буквално

Пита ви какво означава този израз

11. Сарказъм

Как реагира (*име на детето*), ако някой е саркастичен?

*Например: Не му обръща внимание
Изглежда объркано
Разбира скритото значение
Разбира го буквално*

12. Металингвистично разбиране

Коментира ли (*име на детето*) начинът, по който говорят другите и защо използват дадени думи или изрази? Какъв тип неща коментира?

*Например: Че някой говори различен език
Акцента
Непознатите думи
Словоред
Защо нещо се нарича така?*

13. Реагиране със задоволство

Кои неща карат (*име на детето*) да се радва?

*Например: Демонстрира смешно, клоунско поведение
Глунави рими
Груби думи
Игра на думи
Смее се без видима причина*

14. Договаряне

Ако някое дете не прави нещо, така както иска (*име на детето*), как реагира *той/тя*?

*Например: Основно невербално – бута, удря
Започва да спори продължително
Моли възрастния да разреши спора
Прави компромис
Отказва се*

15. Изясняване

Ако помолите (*име на детето*) да направи нещо, но *той/тя* не е разбрал/а точно какво искате от *него/нея*, какво прави?

*Например: Опитва се да изпълни задачата, но скоро се отказва
Търси помощ от друго дете
Търси изясняване и продължава да опитва
Не прави опит да го извърши*

В. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ И РАЗГОВОР

Забележка: Ако детето не използва говорим език, въпросите в тази секция са по-уместни като думите „говори“ и „разговаря“ бъдат заместени с „взаимодействия“ и „обищува“.

16. Интерес към взаимодействие

а) Как (име на детето) взаимодейства заедно с други деца в група?

Например: Стои от страни

Говори с друго дете

Слуша и отговаря на няколко деца

Не забелязва другите деца

б) Как (име на детето) взаимодейства с възрастни?

Например: Обищува само с възрастни, които познава добре

Говори с различни възрастни

Избягва да говори с възрастни

Разговаря и се държи приятелски с хора, които не познава

17. Поддържане на взаимодействие или разговор

Когато разговаряте с (име на детето), как протича разговора?

Например: Детето взема минимално участие

Детето участва наравно в разговора

Детето изнемва разговора

Прескача от тема на тема

Разговорът приключва бързо

Установяват, че трудно се разбирате

18. Предположение и споделяне на знания

Когато *(име на детето)* ви разказва нещо, за което Вие не знаете, как Ви обяснява нещата?

Например: Обяснява ясно всичко.

*Не дава достатъчно информация, за да го разберете
Предполага, че вие знаете повече, отколкото показвате
Разказва ви повече, отколкото е нужно
Разказва с детайли, които вече знаете*

19. Изясняване на разговор

Ако разговаряте с *(име на детето)* и вие не можете да разберете нещо, как реагира *той/тя* обикновено?

Например: Опитва се да ви покаже по различни начини, напр. с

жестове или демонстрации

Изяснява адекватно

Изглежда разстроен и се отказва от общуването

Продължава да повтаря

Затваря се

20. Включване в разговор

Ако други хора разговарят, как *(име на детето)* се опитва да се включи в разговора?

Например: Навърта се, докато се включат

Включва се в дискусията

Прекъсва някого докато говори

Опитва се да смени темата с нещо, което вълнува него

Не прави опит да се включи в разговора

21. Прекратяване на разговор

Как обикновено приключва разговора с (име на детето)?

*Например: То се разсейва и губи интерес
То спира изведнъж
Прекъсва по естествен начин
Не знае как да прекрати разговор*

Г. ВЛИЯНИЕ НА СРЕДАТА

22. Хора

Има ли хора, с които (име на детето) предпочита да бъде или да разговаря повече?

*Например: Родителите
Други членове на семейството
Учители и грижещи се за него
Семейни приятели
Други деца
Не разговаря с никого*

23. Ситуации

Има ли ситуации, в които (име на детето) е по-общителен/а?

*Например: Вкъщи
В училище
По телефона
С приятели
В група*

24. Време

По кое време на деня (*име на детето*) е най-общителен/а?

*Например: По време на къпане
По време на хранене
По време на лягане
Когато отива на училище
Когато се връща от училище*

25. Тема

а) За кои неща (*име на детето*) предпочита да говори?

*Например: Дейности тук и сега
Играчки и любими игри
Семейни членове или приятели
Телевизия
Спорт или други интереси
Предпочита да коментира една тема*

б) Случвало ли се е (*име на детето*) да ви пита нещо за абстрактни неща като Господ, смъртта, как е започнал света? Какви неща обсъжда?

*Например: Господ,
Смъртта
Начало на света
Правилно и грешно
Войни*

26. Книгите като повод за комуникация

Какво е отношението на (име на детето) към книгите?

Например: Обича да разглежда книги с възрастен

Обича да слуша истории

Не показва интерес към книги

Чете и говори много за книги

27. Използване на езика по време на игра

Когато (име на детето) играе, какъв вид говорене съпровожда играта му/ѝ?

Например: Обикновено мълчи

Говори за това, което прави

Говори по съответстващ начин за различните герои

Измисля си истории

Измисля правила и организира другите деца

28. Взаимодействие с връстници

Когато (име на детето) е с други деца, какво прави?

Например: Играе сам/а

Играе само, но близо до тях

Гледа децата от страни

Нуждае се от подкрепа от възрастен, за да участва

Опитва се да доминира

Присъединява се с желание в играта

29. Съобразяване със социалните правила

В каква степен (*име на детето*) показва усещане за това да бъде учтив/а и любезен/а по време на социално взаимодействие и разговор?

Например: Понякога казва „Моля“ или „Благодаря“

Учтиво е към по - възрастните хора

Не се държи по неподходящ начин

Коментира лошото поведение на другите

Не прави лични коментари пред хората

Обобщен профил

Име на детето:

А. Комуникативни функции

Ниво на изразяване

Форми на изразяване

Напр: преднамерено, жестове, вокализации, думи, фрази, изречения

Б. Реакции при общуване

Форми на реагиране при общуване

Напр: докосване, жестове, посочване, думи в контекст, въпроси, запитване, индиректно питане, идиоми, шеги

Вид реакции на детето

Напр: не реагира, лицева експресия, жестове, жаргон, вербални инструкции, въпроси

В. Взаимодействие и разговор

Участие на детето във взаимодействие

Стил на общуване

Напр: намерения, води, необщително, реагира с интерес, предпочита с един човек, слуша, нужда от насочване

Г. Влияние на средата

Как общуването с детето варира според времето, мястото, темата, ситуацията, хората?

Младежко движение за развитието
на селските райони в България /МДРСРБ/

бул. "Трети март" №1, вх. "В", ет.2, ап.4, 2140 Ботевград, България
e-mail: ymdrab@abv.bg; website: www.ymdrab.eu
тел: +359887449163, +359887505544

Партньорски организации:

Estonian Logopedists' Union - www.elu.ee

Latvian association of logopedist - www.logopedi.lv

Lithuanian Logopedists Association - www.logopedaslp.lt

*Association of the Speech and Language Therapy from
Romania - www.asttlr.ro*

**Брошурата отразява позицията единствено на нейните автори.
Европейската Комисия, Програма "Еразъм+" и ЦРЧР не са
отговорни за нейното съдържание и употреба.**